

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Incllyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XVII. Idem a Strigon. Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

runt. Et Matthæus Paris de Henrico III. Rege Anglorum, *Gasconiam contulit Eduardo primo-genito filio suo; tamen sibi retinuit principali dominio, scilicet liganciam.* Hominium non ligium est quando fidelitas promittitur inferiori Principi seculari, vel ecclesiastico, & excipitur persona Regis, vel alia similis. In utroque tamen sub iurejurando promittuntur fidelitas, obsequium, & servitium, ut probant Bosquetus *suprà*, Alteserra *de feud. cap. 8.* Cironius *ad tit. de feud.* ubi & nos, & *in cap. 2. cap. nimis, de iurejur.* Besoldus *tom. 1. polit. dissert. 2. cap. 2.*

5. *Traditur ratio decidendi.* Unde apparet jam ratio præsentis decisionis; nam cum homagium contineat in se præstationem obsequij temporalis, & subjectionis quasi servilis, ideo sine simoniæ labe pro assequendo beneficio ecclesiastico, seu alia re spirituali nullo modo fieri potest. Accedit, nam homagium promittitur, ut *suprà* probavi, in commodum, & utilitatem ejus, cui promittitur, cum efficiatur promittens ejus vassallus, obligeturque ad fidelitatem, obsequium, & servitium. Unde pro spiritualibus rebus acquirendis fieri non potest, quia munus, seu obsequium temporale pro spiritualibus dare, aut accipere, simoniacum est. Quare in præsentis specie clericus Archidiacono Cantuar. non tenetur ratione beneficii homagium præstare, & injustè Archidiaconus eum adegit ad tale homagium faciendum pro beneficio assequendo; & ideo Alex. III. talem promissionem nullam esse declaravit, cum simoniacam pravitatem contineret.

6. *Respondetur.* Nec obstat dubitandi ratio *suprà* adducta ex *cap. final. de heretic.* nam licet homagium afferat commodum temporale domino, cui fit, aut pro-

mittitur; non tamen commodum hoc ad fiscum pertinet, propter crimen hæresis à domino commissum; immò potius ab ejus obligatione vassalli liberantur in pœnam tanti sceleris. Si autem jus hoc in fiscum caderet, vassalli fierent deterioris conditionis, cum fiscus nunquam moriatur; & ita perpetuò illius vassalli essent. Nec obstat quod expendebamus *ex dict. cap. gravem,* cum similibus. Nam responderetur, quod est homagium, ac fidelitas promiscuè aliquando usurpentur, diversa tamen sunt; nam homagium est promissio obsequij, & servitii temporalis, ut *suprà* probavi; fidelitas verò præstatur cum quis promittit superiori servare reverentiam & fidelitatem à jure debitam, ut probavi *in cap. ego, de iurejur.* Unde homagium pro spiritualibus rebus assequendis præstari non potest: fidelitatis autem juramentum rectè exigi valet absque labe simoniæ, quia per eam promissio non obligatur ad munus, seu ad obsequium temporale præstandum, ad quod de jure non teneatur; & potius dignitati, quam personæ promittitur: quod procedit quando hoc juramentum præstatur pro dignitate, seu beneficio, pro quo talis fidelitas præstari solet; alias simonia committeretur, juxta communem hujus textus interpretationem; ut etiam committitur, si Prælati collator beneficii novas pactiones, aut gravamina addiderit, quibus jurantem gravare intendat, aut obligare valeat ad aliqua capitula, ad quæ nec jure, nec consuetudine recepta, approbataque teneretur; tunc enim sine dubio in præstatione fidelitatis simonia committitur. Hic annexenda sunt quæ de investituris adduxi *in cap. quisquis. de elect.*

CAPUT XVII.

Idem ^a Strigon. Episcopo.

ET si quaestiones tuas de fervore religionis exurgere, & ex intimæ devotionis affectu, quem circa nos, & Ecclesiam habes, ad nostram cognitionem perferri nullatenus ignoremus; non tamen est tibi in his ultra, quam oporteat, dubitandum: cum ^b leges humanæ dicant, quod quidam tenui religione sacramenta etiam necessaria & legitima exhibere contemnunt: tenuem enim vocant religionem, quæ in talibus hæsit, ubi non est aliquatenus hæsitandum. Unde ^c psalmista dicit: Trepidaverunt ubi non erat timor. In hoc autem, quod dilectus noster P. tituli S. Laurentii in Damaso presbyter Cardinalis, tunc verò sancti Eustachii diaconus, & Apostolicæ Sedis Legatus, pro electione tua, & ut pallium tibi deferret, ad partes illas accessit, & dilectus filius noster Alanus frater tuus, ejus præsciens necessitatem, eidem Cardinali equum unum, te penitus ignorante transmisit, quoniam per mare veniens nullas, aut paucas secum adduxerat equitaturas, te nullo modo timere oportet, cum in accipiendis, vel dandis muneribus tria sint maximè ^d attendenda, personæ scilicet dantis; & recipientis, & muneris quantitas; qualitas personarum, & donationis tempus: ut à quo, & cui, videlicet, an à paupere diviti, vel è contrario, sive à divite locupleti datum fuerit, sollicitè consideremus. Estimationem muneris, & donationis tempus attendimus, cum magni, vel minoris pretii res data existat, & an instante necessitate seu alio tempore conferatur, diligentius inspiciamus. Quibus siquidem studiosius inquisitis, in præscripta quaestione tua nihil reprehensione dignum invenimus: quod sollicitudini tuæ in sequentibus manifestius apparebit. Si enim prædictorum Cardinalis, & fratris tui personarum qualitatem certa consideratione pensamus, non fuit magnum ab eodem fratre tuo Cardinali equum unum transmitti, quem etiam joculari non petenti vir tantus, & tam abundans donavit. Verum sit temporis necessitatem perpensimus, non aliâ intentione hoc constat factum fuisse, quam ut Cardinali

dinali in tali articulo subveniretur. Quare super hoc in conscientia tua nullius unquam debet scrupulus dubitationis emergere, cum res data modici pretii, quantum ad personam dantis, vel accipientis extiterit, nec alteruter eorum aliquid in mente habuerit, quod tibi possit, vel debeat, quamlibet, vel in modico lacionem inferre; etsi ante electionis examinationem, & pallii receptionem, & te nolente, & penitus ignorante sit factum, & equus necessitate instantè transmissus fuerit, & collatus: nec etiam res tanti pretii reputetur, quæ accipientis animum multum movere debeat, aut ab honestatis proposito ad aliud declinare. Quod autem scriptum est: Beatus qui excutit manus suas ab omni munere: de illis donis dictum est, quæ accipientis animum allicere, vel intervertere solent, quoniam si ipsa etiam persona electi ordinatori, vel consecratori suo electuarium, medicinas, aut de optimo vino, sive de aliis huiusmodi, quæ modici pretii fuerint, & quæ voluntatem recipientis inclinare, vel movere non debeant, offerat; non tamen Ecclesia Romana accipientem, vel dantem in his delinquere, interpretari consuevit.

NOTÆ.

1. ^a **S**trigoniensis.) Ita legitur in prima collectione, sub hoc titul. cap. 20. Sed rectius in sexta collectione legitur Archiepiscopo, quia his temporibus Strigoniensis Ecclesia Hungariæ Metropolis erat. Integra inscriptio desideratur post Concil. Lateran. part. 50. cap. 1. De Strigoniensi provincia egi in cap. 4. de postulat. Prælat.
2. ^b **Leges humane.**) Videlicet lex finalis, §. *in autem*. ibi: *Cum forsitan quidam subtili reverentia tenti, nec verum sacramentum prestare putaverint; c. de fide instrum. Et l. que sub conditione 8. l. penult. ff. de condit. instit.* Unde à Præatore remissa fuit conditio iurjurandi adjecta in testamento, qui aliqui ita formidolosi erant, ut nec verum jurarent, alii ita faciles, ut omnia jurarent, dict. l. 8. quam illustrat fornerius lib. 3. rer. quotid. cap. 22. Donel. lib. 6. comment. cap. 18. A costa lib. 1. select. cap. 10. in qua parte observandi sunt textus in l. 1. §. sed ad eos ff. ad leg. Falcid. l. facta 63. §. ff. 3. ad Trebel. l. libertus 20. ff. de bon. libert. l. municipibus, l. non dubitamus 20. ff. de condit. & demonstr. l. cum pater 77. §. 23. ff. de acquir. hered. l. cum quis

decedens 37. §. Codicilis, ff. de legat. 3. l. conditiones 14. ff. de condit. instit.

^c **Psalmista.**) Psalmo 13. ubi Septuaginta legunt: *Illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor.*

^d **Attendenda.**) Et rectè, si enim à paupere diviti, aut à subdito superiori aliquid detur, utrumque suspectum est; si autem à divite pauperi, pius; si à divite locupleti, humanum, nisi ex causæ corruptione, aut exterioribus signis aliud iudicium sumatur. Facit etiam, quod quamvis donatio regulariter non præsumatur, l. Campanus, ff. de operibus libert. fallit si donans dives est, aut nobilis: recipiens verò pauper, ut probat Tiracquel. in tract. de nobilit. art. ult. num. 47. Facit textus in cap. 1. de donat. ubi notavi: latius profequuntur Binsfeldius in præfenti, Narbona in l. 31. gloss. 6. tit. 7. lib. 1. Rocopil.

^e **Beatus qui excutit.**) Verba sunt Isaia cap. 32. relata à Gratiano in cap. sunt nonnulli, 1. quest. 1. cap. qui rectè 11. quest. 3. Commentarium huius textus dedi in cap. 1. verbo prohibemus, hoc titul.

CAPUT XVIII.

^a Alexander III.

Veniens ad nos F. presbyter, nobis supplici relatione proposuit, quod Abbas, & Fratres sancti R. noluerunt eum in monachum recipere, quousque illis pro monachatu triginta libras dare convenit. Conventionem autem factam, statim eum sequenti die monasticum habitum induerunt. Idem verò monachi triginta ^b sol. Abbas verò LX. & familia XII. pro pastu, asserentes hoc esse de ^c consuetudine monasterii, postulaverunt. Quoniam ergo rei veritas nobis non constat, & factum huiusmodi perniciosum videtur, f. t. per A. f. m. p. quat. rei veritatem inquiras, & si ita inveneris esse, Abbatem, & monachos ad restituendam pecuniam ^d præfato F. tam indignè receptam, instantè admoneas, & cum omni districtione compellas, & Abbatem, & maiores personas monasterii, pro tantæ pravitatis excessu, ab officio sacerdotali ^e suspendas. Prædicto autem F. in alio ^f monasterio præcipias, ut in habitu monastico Domino studeat servire.

NOTÆ.

- ^a **A**lexander III.) Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc titul. cap. 1. D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V,

nullibi tamen exprimitur cui rescribat Pontifex: unde cognosci non potest, de quo monasterio in præfenti agatur, ubi similis corruptela invaluerat.

I

^b Solidos.